

*Building European capacity to meet
the challenges of the 21st century*

17 Aralık 2013, Salı

Avrupalı Liderlerden Yeni Bir Güvenlik Yaklaşımı İçin Çağrı

Bağlam

European Leadership Network (ELN) üyeleri olarak, kendimizi nükleer silahların yer almadığı bir dünya oluşturmaya adanmış bulunmaktayız. Böyle bir dünya yalnızca her kıtadan liderlerin ve insanların bir araya gelerek ortak bir girişimde bulunmaları sonucu ortaya çıkacaktır. Bu hedef, ancak ve ancak hedefe yönelik pratik adımların her ülkenin kendi güvenliğine, aynı zamanda da küresel güvenliğe katkı sağlayacağına inanılırsa gerçekleşecektir. Başka bir deyişle, bu hedefin gerçekleşmesi sadece her ülkenin ve bölgenin liderlerinin kendi paylarına düşen sorumlulukları üstlenerek harekete geçmeleri ile başarılacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri, Avrupalı ülkelerin tamamı ve Rusya'dan oluşan Avro-Atlantik bölgesi dünya üzerindeki nükleer silahların %95'inden fazlasına ev sahipliği yapmaktadır. Buna ek olarak Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşmasını (NPT) imzalayan nükleer silaha sahip beş devletten dördü (Fransa, Rusya, Birleşik Krallık ve A.B.D) ve dünya üzerinde nükleer silaha sahip 14 devletin 9'u bu bölgede yer almaktadır (A.B.D, Rusya, Birleşik Krallık, Fransa, Almanya, İtalya, Türkiye, Belçika ve Hollanda). Avro-Atlantik coğrafyada yıkıcı tahribata yol açacak konvansiyonel ya da nükleer bir anlaşmazlığın ortaya çıkma ihtimali her ne kadar oldukça gerilemiş olsa da 20. yüzyılda yaşanan çatışmaların ve Soğuk Savaş döneminin mirası olan karşılıklı güven bunalımının izleri bölgede hâlâ hüküm sürmektedir. Soğuk Savaş dönemine ilişkin güvenlik konseptleri ve bu konseptler ile bağlantılı olan silahlar ve de askeri refleksler güçlü bir şekilde varlıklarını devam ettirmektedir. Dehşet dengesi ilkesi ve bu bağlamda nükleer caydırıcılık uluslararası sistemde geçerliliğini korumaktadır. Devasa stratejik nükleer kuvvetler dakikalar içerisinde ateşlenmeye hazır olarak rampalarında beklerken taktik nükleer silahların binlercesi hâlâ Avrupa'da depolarda tutulmaktadır. Yıllardır süregelen füze savunma sistemleri tartışmasında ise bir uzlaşma

sağlanamamıştır. Bunlara ek olarak, anlık saldırı kuvvetleri, siber-güvenlik ve uzayla ilişkili riskler uluslararası toplumun odaklanması gereken yeni meydan okumalar arasında bulunmaktadır. Var olan statüko, Avrupa ve dünyada yükselen güvenlik risklerine karşı koyabilmek adına gerekli olan karşılıklı güven unsurunu zayıflatan, istikrarsızlığı körükleyen bir unsur olarak belirmektedir.

Bunun bedelini ise hiç şüphesiz halklar ödemektedir. Mevcut durum yalnızca güvenlik risklerini artırmakla kalmayıp, aynı zamanda savunma harcamalarında da kayda değer miktarda artışa sebebiyet vermektedir. Neticede maddi kaynaklar; mali ihtiyaçlara, yurtiçi önceliklere ve güvenliği tehdit eden diğer alanlara kanalize edilmesi gerekirken nükleer silahlanma için israf edilmektedir. Zira yalnızca nükleer silahlar alanında bölge ülkelerince harcanan kaynakların değeri, toplamda en az 500 milyar dolara tekabül etmektedir.¹

Bu çalışmadan çıkarılacak sonuç, yeni ve geliştirilmiş bir güvenlik iklimi vasıtasıyla tüm bu harcamalara tam anlamıyla son verilebileceği olmamalıdır. Ancak nükleer alandaki harcamaların kısılmasıyla zaman içerisinde kayda değer bir tasarruf elde edileceğidir ki bu sayede söz konusu tasarruflar sayesinde elde edilecek kaynaktan güvenlik politikaları çerçevesinde nükleer silahlanma dışındaki alanlarda da verimli biçimde istifade edilebilecektir.

Değişim çağrısı:

Netice itibarıyla vatandaşlarımızın güvenliğini garanti altına almak ve refah seviyesini yükseltmek adına Avrupa-Atlantik ekseninde gerçekleştirilecek yeni, sürekli ve dinamik bir güvenlik diyalogu süreci vasıtasıyla mevcut durumun gözden geçirilmesine yönelik çalışmalara bir an önce başlamamız gerekiyor. Böylesi bir diyalog süreci en üst düzey siyasi yetkililerce gerçekleştirilmeli; dahası kıdemli sivil ve askeri liderler de sürece dâhil edilmelidir.

Bu bağlamda taraflara öncelikle aşağıda belirtilen hususlarda hassasiyet gösterme çağrısında bulunuyoruz:

Süreç:

- Öncü ülkelerin liderlerinin talebi üzerine gayri resmi nitelikte Avro-Atlantik güvenliğine yönelik bir temas grubu oluşturulması: böylelikle liderlere diyalogun temellerini oluşturacak olan prensipler, ele alınacak konular ve bu sorumlulukları yüklenen asker

¹ ABD, 400 milyar dolardan fazla maliyetle tamamlanacak olan nükleer balistik füze taşıyan denizaltılar ve stratejik silahlar taşıyacak bombardıman uçakları için yeni programlar başlatmaya hazırlanıyor. Avrupa'da yer alan nükleer silahların kullanım sürelerini uzatmak için de 10 milyar dolarlık bir harcama yapılması öngörülüyor. Rusya ise stratejik nükleer silahlarını modernize etmek için önümüzdeki on sene boyunca 61 milyar dolar (1.9 milyar ruble) harcamayı planlıyor. Birleşik Krallık ise muhtemel Trident yenilmesi için en iyi tahminle 38 milyar dolarlık (25 milyar sterlin) bir maliyeti gözden çıkarmak zorunda.

ve sivil liderlerden müteşekkil kadronun nitelikleri konusunda tavsiyede bulunmaları amaçlanmaktadır. Söz konusu diyalog süreci; ayrıntılarından bağımsız olarak esas anlamıyla güvenlik meselelerine ilişkin kapsamlı, derinlemesine ve en önemlisi de uygulanabilir adımlara odaklı olmalıdır.

- Sürecin geneli itibariyle iki taraflı veya çok taraflı olmak kaydıyla, Avro-Atlantik coğrafyasının alt bölgelerinde belirli yeni diyalog kanallarının açılması gerekli görülmektedir. Bu amaçla NATO-Rusya Konseyi ve AGİT gibi hâlihazırda aktif olan yapıların da sürecin ayrıntılarının tartışılacağı platformlar olarak kullanılmalıdır. Ulusal liderler ve temas grubu mensupları ise, sürecin her aşamasına mütemadiyen dâhil edilmelidir.

Temel İlkeler:

Diyalog sürecinin, aşağıda ortaya konulan ilkeler çerçevesinde şekillendirilmesi gerektiğine inanıyoruz:

- Saldırı ve savunmanın, nükleer ve konvansiyonel silahların, siber güvenliğin ve uzay güvenliğinin tüm unsurlarının yeni bir güvenlik yapılanması kapsamında bir bütün olarak göz önünde bulundurulması;
- Herhangi bir tarafın güvenliğini riske atmamak kaydıyla ülkelerin genel güvenlik politikalarında gerekli görülen nükleer silahların rolü azaltılmalı;
- Karşılıklı ilişkilerde gerginlikler ve olağanüstü durumlarda liderlerin karar alma süresinin uzatılması için güçlü ve kabul edilebilir yöntemler oluşturulmalı;
- Dehşet dengesi prensibinden karşılıklı anlayış, ortak erken uyarı sistemleri, ortak savunma, ortak güvenlik konseptlerine geçiş yapılmalı;
- Daha fazla şeffaflık, işbirliği ve güven sayesinde istikrarın güçlendirilmesine çalışılmalı. Herhangi bir beklenmedik saldırı tehdidi ortadan kaldırılmalıdır.

Uygulanabilir Öncelikler

Yukarıda bahsi geçen esnek çerçevede aşağıda sıralanan konular, söz konusu diyalogun acil öncelikleri arasında görülmesi gerekmektedir,

Nükleer Kuvvetler:

- Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nin ve Rusya Federasyonu'nun stratejik nükleer kuvvetlerinin devreye sokulma ihtimali bağlamında, liderlerin karar alma süresinin uzatılması ve kriz yönetiminin istikrarlı biçimde sağlanabilmesi amacıyla uygulanabilir önlemlerin alınması. Son imzalanan nükleer silahsızlanma antlaşmasında dahi izin verildiği üzere, binlerce nükleer savaş başlığı takılı yüzlerce balistik füze taraf ülkelerce derhal ateşlenmeye hazır biçimde rampalarda beklemektedir. Bu füzeler 30 dakikadan kısa bir süre içerisinde belirlenen hedefi vurma kabiliyetine sahiptir. Bu durum ise, anlık ve yanıltıcı bir uyarı karşısında taraflardan birinin süratle balistik füzelerini ateşleme kararı alması neticesini kolayca doğurabilir. Ayrıca mevcut durum, kendi içerisinde kaza yoluyla füzelerin ateşlenmesi veya sürecin yetkili olmayan kişilerce istismar edilebilmesi riskini de barındırmaktadır. Öncelikle ABD ve Rusya, stratejik nükleer kuvvetlerinin en azından belirli bir yüzdesini ateşlenmeye hazır füze statüsünden çıkarmaya yönelik gerekli adımların atması;
- ABD ve Rusya sınırları dahilinde konuşlandırılmış stratejik nükleer kuvvetlerin miktarında kesintiye ve sınırlandırmaya gidilmesi amacıyla diğer adımların atılması;
- Avrupa'da bulunan taktiksel nükleer silahlar konusunda nükleer silahların sayısında ciddi miktarda azaltmaya gidilmesi de dâhil olmak üzere taraflar arasında karşılıklı şeffaflığın, güvenliğin ve güven artırıcı önlemlerin sağlanması.

Füze Savunması:

- Erken uyarı amaçlı radar ve uydular ile veri paylaşımında bulunmak adına bir füze savunması işbirliği merkezi kurulması;
- Füze savunma sistemlerine ve kabiliyetlerine ilişkin tarafların karşılıklı bilgi paylaşımının şeffaflığının sağlanması ve bu bilgilerin her sene güncellenmesi;
- Ortaklaşa füze savunma tatbikatlarının sürdürülmesi;
- Stratejik istikrarı tehdit eder nitelikte füze savunma sistemlerini ülkelerinde konuşlandırmayacakları yönünde tarafların, yazılı ve siyasi taahhütte bulunması.

Avrupa'daki Konvansiyonel Kuvvetler:

- Viyana Belgesi'nce öngörüldüğü üzere değerlendirme ziyaretlerinin sayısına ilişkin kotanın arttırılması yoluyla güven ve güvenlik artırıcı önlemlerin güçlendirilmesi;
- Açık Semalar Antlaşması'nın kapsamı genişletilerek mevcut durumda uygulamada olduğu 34 ülkenin ötesinde AGİT üyesi 57 ülkenin her birinde uygulamaya konulması.

Antlaşma'da an itibariyle öngörülen kapsamın ötesinde, teknik verilerin toplanmasına yönelik imkânların genişletilmesi;

- Avrupa Konvansiyonel Kuvvetler Antlaşması'nın mevcut statüsüne bakılmaksızın, liderlerin karar alma süresini uzatacak hükümler üzerinde anlaşma sağlanmasının yollarının aranması. Buna ek olarak askeri garnizonlar haricinde konuşlandırılmış kuvvetlere ilişkin verilerde şeffaflık sağlanması ve kuvvetlerin dağılımına açıklık getirilmesi.

Konvansiyonel ve Konuşlandırılmaya Hazır Küresel Vurucu Kuvvetler:

- Nihai aşamada farklı silah ve stratejilerin geliştirilmesi veya konuşlandırılması ihtimalleri çerçevesinde atılacak programa dayalı ve operasyonel nitelikte alınabilecek şeffaflık ve güven artırıcı önlemler üzerinde kavramsal müzakereler yapılması.

Siber Güvenlik:

- Siber tehlikelere, şebekelerin savunmasına yönelik ortak yaklaşımlara ve siber saldırılar karşısında atılacak ortak adımlara ilişkin erken veri paylaşımının görüşülmeye ve uygulanmaya başlanması. Bu tarz bir işbirliği, siber savaşları sınırlandıracak uluslararası antlaşma/antlaşmaların hazırlanmasına ilişkin müzakereleri de içerebilir.

Uzay Sahası:

- Gelecekte benzeri bir protokol üzerinde anlaşmaya varılabilmesi adına teklif edilen "Uzay Faaliyetlerine İlişkin Davranış ve Protokol Kuralları" taslağı ile ilgili bilgi paylaşımı.

Avro-Atlantik coğrafyasında karşılıklı güvenliğin inşasına yönelik yeni yaklaşım biçimi, tüm vatandaşlarımız için daha güvenli ve umut verici bir geleceği beraberinde getirecektir. Harekete geçmemiz adına an itibariyle elimize tarihi nitelikte ancak az yakalanır bir fırsat geçmiş durumda. Bu sebeple liderlerimiz bir an önce harekete geçmekte tereddüt etmemeli.

İmzalayanlar:

1. **Des Browne**, Savunmadan Sorumlu Devlet Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
2. **Wolfgang Ischinger**, Münih Güvenlik Konferansı Başkanı, Dışişleri Eski Bakanı Yardımcısı, Birleşik Krallık Büyükelçisi ve ABD Büyükelçisi, Almanya.
3. **Igor Ivanov**, Dışişleri Eski Bakanı ve Güvenlik Konseyi Sekreteri, Rusya.
4. **James Arbuthnot**, Parlamento Üyesi, Seçilmiş Savunma Komitesi Başkanı, Birleşik Krallık.

5. **Aytuğ Atici**, Milletvekili, Türkiye.
6. **Margaret Beckett**, Parlamento Üyesi, Dış İlişkilerden ve Birleşik Krallık Milletler Topluluğu'ndan Sorumlu Devlet Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
7. **Alexander Bessmertnykh**, Dışişleri Eski Bakanı, Rusya.
8. **Hans Blix**, Dışişleri Eski Bakanı, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (UAEK) Genel Direktörü ve Birleşmiş Milletler İzleme, Doğrulama ve Denetleme Komisyonu İcra Kurulu Başkanı, İsveç.
9. **Jaakko Blomberg**, Kanada Eski Büyükelçisi, Estonya Eski Büyükelçisi ve AB Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu Üyesi'nin Kıbrıs Özel Danışmanı, Finlandiya.
10. **Kjell Magne Bondevik**, Eski Başbakan, Norveç.
11. **Hans van den Broek**, Dışişleri Eski Bakanı ve Dış İlişkilerden Sorumlu AB Komisyonu Üyesi, Hollanda.
12. **Gro Brundtland**, Eski Başbakan, Norveç.
13. **Alistair Burt**, Parlamento Üyesi ve Dışişleri Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
14. **Menzies Campbell**, Parlamento Üyesi ve Liberal Demokrat Parti Eski Başkanı, Birleşik Krallık.
15. **Ingvar Carlsson**, Eski Başbakan, İsveç.
16. **Hikmet Çetin**, Dışişleri Eski Bakanı ve Eski Başbakan Yardımcısı, Türkiye.
17. **Tarja Cronberg**, Avrupa Parlamentosu Üyesi ve Avrupa Parlamentosu İran ile İlişkiler Delegasyonu Başkanı, Finlandiya.
18. **Vladimir Dvorkin**, Emekli Tümgeneral, Moskova Dördüncü Merkez Araltırma Enstitüsü Eski Direktörü, Rusya.
19. **Rolf Ekéus**, ABD Eski Büyükelçisi ve Birleşmiş Milletler Irak Özel Komisyonu Başkanı, İsveç.
20. **Uffe Ellemann-Jensen**, Dışişleri Eski Bakanı, Danimarka.
21. **Vahit Erdem**, TBMM Eski Milletvekili, Eski Başbakan Süleyman Demirel'in Başdanışmanı, NATO Parlamenter Meclisi Türkiye Delegasyonu Başkanı ve NATO Parlamenter Meclisi Başkan Yardımcısı, Türkiye.
22. **Gernot Erlner**, Almanya Federal Meclisi (Bundestag) Üyesi, Almanya.
23. **Anatoliy Grytsenko**, Parlamento Üyesi ve Meclis Ulusal Güvenlik ve Savunma Komitesi Başkanı, Savunma Eski Bakanı, Ukrayna.

24. **Jan Hamáček**, Parlamento Üyesi ve Milletvekilleri Odası Basın Sözcüsü, Çek Cumhuriyeti.
25. **David Hannay**, Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Birleşmiş Milletler Eski Daimi Temsilcisi, Birleşik Krallık.
26. **Nick Harvey**, Parlamento Üyesi ve Kara Kuvvetlerinden Sorumlu Devlet Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
27. **Armin Hasenpusch**, Emekli Tümgeneral ve Dış İstihbarat Birimi (BND) Eski Başkan Yardımcısı, Almanya.
28. **Geoffrey Howe**, Dış İlişkiler ve Birleşik Krallık Milletler Topluluğu'ndan Sorumlu Devlet Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
29. **Douglas Hurd**, Dış İlişkiler ve Birleşik Krallık Milletler Topluluğu'ndan Sorumlu Devlet Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
30. **Jaakko Iloniemi**, AGİK Eski Büyükelçisi ve ABD Büyükelçisi, Finlandiya.
31. **Juhani Kaskeala**, Savunma Eski Bakanı, Finlandiya.
32. **Jan Kavan**, Dışişleri Eski Bakanı ve Başbakan Yardımcısı, Çek Cumhuriyeti.
33. **Katja Keul**, Almanya Federal Meclisi (Bundestag) ve Savunma Komitesi Üyesi, Almanya.
34. **John Kerr**, ABD ve Avrupa Birliği Eski Büyükelçisi, Birleşik Krallık.
35. **Tom King**, Savunmadan Sorumlu Devlet Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
36. **Pierre Lellouche**, Avrupa İlişkileri Eski Bakanı ve Uluslararası Ticaret Bakanı, Fransa.
37. **Budimir Lončar**, Hırvatistan Cumhurbaşkanı Uluslararası İlişkiler ve Dış İlişkiler Danışma Komitesi Başkanı, Yugoslavya Dışişleri Eski Bakanı, Hırvatistan.
38. **Ruud Lubbers**, Eski Başbakan, Hollanda.
39. **Mogens Lykketoft**, Folketing Basın Sözcüsü, Dışişleri Eski Bakanı, Danimarka.
40. **Giorgio La Malfa**, Avrupa İlişkileri Eski Bakanı, İtalya.
41. **Evgeniy Maslin**, Emekli Kıdemli Orgeneral ve Rusya Savunma Bakanlığı, 12. Ana Bölüm Eski Başkanı, Rusya.
42. **John McColl**, Avrupa Müttefik Yüksek Komutanı Eski Yardımcısı, Birleşik Krallık.
43. **Federica Mogherini**, Parlamento Üyesi ve NATO Parlamenter Meclisi İtalya Delegasyonu Başkanı, İtalya.

44. **Eoghan Murphy**, Dáil Éireann Üyesi ve AGİT Parlamenter Meclisi İrlanda Parlamentosu Başkanı, İrlanda.
45. **Klaus Naumann**, Emekli General, NATO Askeri Komitesi Eski Başkanı, Almanya.
46. **Bernard Norlain**, Fransız Hava Kuvvetleri Savunmadan Sorumlu Eski Komutanı ve Fransız Hava Kuvvetleri Muharip Güçler Eski Komutanı, Fransa.
47. **Volodymyr Ogrysko** Dışışleri Eski Bakanı, Ukrayna.
48. **Janusz Onyszkiewicz**, Savunma Eski Bakanı ve Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komitesi Başkan Yardımcısı, Polonya.
49. **David Owen**, Dış İlişkiler ve Birleşik Krallık Milletler Topluluğu'ndan Sorumlu Devlet Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
50. **Ana Palacio**, Dışışleri Eski Bakanı, İspanya.
51. **Boris Pankin**, Dışışleri Eski Bakanı ve Birleşik Krallık Büyükelçisi, Rusya.
52. **Paul Quilès**, Savunma Eski Bakanı, Fransa.
53. **Elisabeth Rehn**, Savunma Eski Bakanı, Finlandiya.
54. **Malcolm Rifkind**, Parlamento Üyesi, Savunmadan Sorumlu Devlet Eski Bakanı ve Dış İlişkiler ve Birleşik Krallık Milletler Topluluğu'ndan Sorumlu Devlet Eski Bakanı, Birleşik Krallık.
55. **Adam Daniel Rotfeld**, Dışışleri Eski Bakanı, Polonya.
56. **Volker Rühle**, Savunma Eski Bakanı, Almanya.
57. **Konstantin Samofalov**, Parlamento Üyesi, Sırbistan.
58. **Özdem Sanberk**, Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu Başkanı, Dışışleri Bakanlığı Eski Müsteşarı, Türkiye.
59. **Rudolf Scharping**, Sosyal Demokrat Parti Eski Başkanı ve Savunma Bakanı, Almanya.
60. **Javier Solana**, Dışışleri Eski Bakanı, NATO Genel Sekreteri ve Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi, İspanya.
61. **John Stanley**, Parlamento Üyesi ve Silah İhracat Kontrolleri Komitesi Başkanı, Birleşik Krallık.
62. **Thorvald Stoltenberg**, Savunma Eski Bakanı ve Dışışleri Bakanı, Norveç.
63. **Goran Svilanović**, Bölgesel İşbirliği Konseyi Genel Sekreteri ve Yugoslavya Dışışleri Eski Bakanı, Sırbistan.

64. **Boris Tadić**, Sırbistan Eski Devlet Başkanı.
65. **Carlo Trezza**, Füze Teknolojisi Kontrol Rejimi (MTCR) Başkanı, Silahsızlanma ve Silahların Yayılımını Önleme Özel Temsilcisi ve Güney Kore Büyükelçisi, İtalya.
66. **Vyacheslav Trubnikov**, Dış İstihbarat Servisi Eski Direktörü, Dışişleri Bakanı Yardımcısı ve Hindistan Büyükelçisi, Rusya.
67. **Raimo Väyrynen**, Finlandiya Akademisi Eski Rektörü, Finlandiya.
68. **Alan West**, Deniz Kuvvetleri Eski Komutanı, Birleşik Krallık.
69. **Shirley Williams**, Lordlar Kamarası Üyesi, Lordlar Kamarası'nda Liberal Demokrat Parti Eski Lideri, Birleşik Krallık.
70. **Kåre Willoch**, Eski Başbakan, Norveç.

European Leadership Network (ELN) hakkında daha fazla bilgi almak için lütfen bağlantıdaki adresi ziyaret ediniz: www.europeanleadershipnetwork.org.